

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Masalitina B.B., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, vikusikzausik@gmail.com, orcid.org/0000-0002-9088-3403

Gorobinska I.V., Національний транспортний університет, Київ, Україна, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Mykitko V.A., Національний транспортний університет, Київ, Україна, vlad_mykitko@ukr.net, orcid.org/0000-0002-2148-8848

MANAGEMENT OF FINANCIAL SUSTAINABILITY OF THE ENTERPRISE

Masalitina V.V., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, vikusikzausik@gmail.com, orcid.org/0000-0002-9088-3403

Gorobinska I.V., National Transport University, Kyiv, Ukraine, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Mykitko V.A., National Transport University, Kyiv, Ukraine, vlad_mykitko@ukr.net, orcid.org/0000-0002-2148-8848

УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ

Masalitina B.B., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, vikusikzausik@gmail.com, orcid.org/0000-0002-9088-3403

Gorobinskaya I.V., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Mykitko V.A., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, vlad_mykitko@ukr.net, orcid.org/0000-0002-2148-8848

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання, а особливо в час соціально-політичної нестабільності та фінансової кризи, перед підприємствами стоїть непросте завдання забезпечення їх сталого та ефективного функціонування. Проте негативно впливають на діяльність підприємств не лише фактори зовнішнього середовища, але й відсутність ефективного механізму управління фінансовою безпекою та забезпечення відповідного рівня фінансової стійкості підприємств, які б могли протистояти постійним змінам в умовах господарювання. Визначення основних складових механізму управління фінансовою стійкістю підприємства належить до найбільш важливих та актуальних сьогодні проблем, оскільки недостатність фінансової стійкості може привести до втрати платоспроможності підприємства, руйнування стратегічного потенціалу та загрози його фінансовій безпеці. Аналіз фінансової стійкості підприємства дає змогу оцінити можливість адаптації підприємства до умов зовнішнього середовища та визначити ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Тому важливим питанням є визначення основних складових елементів механізму управління фінансовою стійкістю.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Основні аспекти визначення та аналізу фінансової стійкості досліджувались зарубіжними науковцями, серед яких Г.А. Александров, Е. Альтман, С.Г. Беляєва, А.А. Богданов, Е.Дж. Долан, Дж. К. Ван Хорн, І. Бланк, В.В. Іванов, Д.К. Стоун, К.Д. Волш, А. Шапіро та ін. Широкий спектр питань щодо управління фінансовою стійкістю підприємства та розробки підходів до оцінки фінансової безпеки розкрито в працях вітчизняних науковців, серед яких О.І. Барановський, В.О. Василенко, О.Д. Заруба, Г. В. Козаченко, М.К. Колісник А.М. Поддєрьогін, Г.В. Савицька, Н. І. Строченко, О. С. Стоянова, О.О. Терещенко, Д. В. Шиян, О.В. Ярій та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Залишаються актуальними питання своєчасного виявлення позитивних і негативних чинників, які впливають на фінансову стійкість підприємства, визначення критеріїв і показників її оцінки, а також формування ефективної системи управління нею.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у визначенні напрямів вдосконалення системи управління та заходів підвищення рівня фінансової стійкості підприємства через вивчення теоретичних та практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Виклад основного матеріалу. У сучасній економічній літературі значна увага приділяється аналізу та управлінню фінансовою стійкістю, проте єдиного методологічного підходу до трактування сутності поняття «фінансова стійкість» не існує.

Так, у багатьох наукових працях це поняття розглядається у вузькому значенні як один з показників фінансового стану, який характеризує:

- стан активів (пасивів) підприємства, що гарантує постійну платоспроможність;
- стан, коли обсяг майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто підприємство є платоспроможним;
- стан і структуру активів організації, їх забезпеченість джерелами.

Ю.С. Цал-Цалко зміст поняття «фінансова стійкість» трактує як рівень забезпеченості потреб господарської діяльності фінансовими ресурсами щодо їх наявності, розміщення і використання. На його думку, запорукою виживання підприємства є ефективне використання фінансових ресурсів, під якими розуміють відношення результату до витрат на його одержання, а збільшення цього відношення свідчить про підвищення ефективності господарської діяльності [2, с. 327-345].

Схожу думку має О.Я. Базилінська, яка визначає фінансову стійкість підприємства як залежність підприємства від ефективного управління фінансовими ресурсами, що характеризується оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, активів та джерел їх фінансування [1, с. 107-117].

Фінансова діяльність підприємства повинна спрямовуватися на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування.

Важливою передумовою забезпечення фінансової безпеки підприємства є якісний фінансовий менеджмент, який являє собою систему, що складається з комплексу дій, методів, принципів розробки та реалізації управлінських рішень. Ефективне фінансове управління дозволяє формувати ресурсний, виробничий, технологічний, фінансовий, інноваційний, кадровий потенціал та забезпечувати необхідний рівень кредитоспроможності підприємства і стабільний економічний розвиток в стратегічній перспективі.

Отже, в сучасних умовах важливе значення повинно приділятися забезпеченню фінансової стійкості, що можливо за умов упровадження стратегічних підходів до управління підприємством.

Актуальним напрямком сталого функціонування суб'єктів господарювання є розробка ефективного механізму управління фінансовою стійкістю. Для визначення поняття механізму управління фінансовою стійкістю підприємства, необхідно дослідити та дати чітке трактування таким поняттям, як «механізм управління підприємством» та «фінансова стійкість підприємства».

Одним з важливих компонентів фінансової стійкості є наявність необхідної кількості фінансових ресурсів, які можна сформулювати лише за умови ефективної роботи й отримання прибутку. Саме прибуток підприємство використовує для погашення своїх зобов'язань перед банками та іншими фінансово-кредитними установами, а також зобов'язань перед акціонерами й інвесторами. Крім цього, прибуток є одним з основних джерел фінансування розширення діяльності, реконструкції та модернізації обладнання чи його повної заміни. В свою чергу для досягнення й підтримання фінансової стійкості важливим є не тільки обсяг прибутку, але і його рівень відносно вкладеного капіталу або витрат, тобто рентабельність діяльності підприємства. Структура джерел фінансування та активів впливає на величину прибутку, характеризує ризик неплатоспроможності.

Визначення стандартизованої межі фінансової стійкості є складним процесом. Загальна стійкість підприємства може бути забезпечена лише за умови стабільної реалізації (своєчасної оплати за поставлену продукцію, виконані роботи, надані послуги) і одержання виручки від реалізації продукції, достатньої за обсягами, щоб виконувати свої зобов'язання перед бюджетом, розрахуватися з постачальниками, працівниками, кредиторами тощо.

Загальна стійкість підприємства насамперед передбачає такий рух його грошових потоків, при якому забезпечується постійне перевищення доходів над витратами. Саме ця рівновага є змістом фінансової стійкості, яка є головною складовою загальної стійкості. Фінансова стійкість відображає такий стан фінансових ресурсів і такий ступінь їхнього використання, при якому у підприємства є можливість вільно маневрувати грошовими коштами, забезпечувати неперервний процес виробництва та реалізації продукції, а також покривати витрати на його розширення та оновлення.

Економічною практикою доведено, що мати лише передову виробничу технологію, дешеву робочу силу або успішно діючу службу з реалізації продукції на сучасному етапі для підприємства вже недостатньо. Зовнішнє середовище організації часто змінюється. Сьогодні для функціонування на

ринку та збереження конкурентоспроможності підприємства повинні постійно планувати свою господарську діяльність. При цьому кожна зміна несе не тільки загрози, але й нові додаткові можливості для досягнення майбутньої економічної вигоди. Підприємство повинно своєчасно виявляти зовнішні та внутрішні фактори нестійкості фінансового стану, здійснювати оперативні й стратегічні зміни для збереження фінансової стійкості.

Необхідно вивчати способи управління фінансами підприємств та використовувати нові підходи, які дозволять повною мірою реалізувати переваги планування фінансової стійкості.

Фінансова стійкість підприємства є якісною характеристикою його фінансового стану і характеризується як здатність підприємства ефективно функціонувати і розвиватися, відзначається достатнім рівнем забезпеченості фінансовими ресурсами та високою ефективністю управління ними, що, в свою чергу, забезпечує його платоспроможність, прибутковість та рентабельність. Ефективне управління фінансовою стійкістю дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Для цього необхідна побудова механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства з метою організації ефективної системи взаємодії всіх елементів, які беруть участь у процесі управління фінансовою стійкістю підприємства.

Механізм забезпечення фінансової стійкості слід визначати як систему форм, важелів, прийомів, методів, норм і нормативів, а також нормативно-правового, програмно-технічного, інформаційного та кадрового забезпечення, за допомогою яких на підприємстві досягається такий стан фінансових ресурсів, їх формування, розподілу і використання, який дозволяє підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні його платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику [6, с.26-31].

Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства є частиною загальної системи управління підприємством, що забезпечує вплив на чинники, від яких залежить загальний результат діяльності суб'єкта господарювання.

Процес формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства можна представити у вигляді послідовності пов'язаних між собою етапів, спільною ознакою для кожного з яких є застосування конкретних інструментів реалізації:

1. Визначення цілей, суб'єктів та об'єктів управління: об'єкти – діяльність підприємства або його окремого підрозділу, певний виробничий процес, фінансова діяльність, прибуток, фінансові результати; суб'єкти – керівники вищої ланки, фінансові менеджери, фінансові служби і відділи, аналітики з фінансової безпеки; мета – забезпечення оптимального рівня фінансової стійкості.
2. Виявлення елементів об'єкта управління – оцінювання поточного стану та рівня фінансової стійкості; визначення та оцінювання чинників, що впливають на елементи управління.
3. Визначення методів впливу на чинники управління – застосування інструментарію управління фінансовою стійкістю: засоби, методи, важелі, способи здійснення.
4. Розроблення стратегії забезпечення фінансової стійкості підприємства, узгодження цілі розробленої стратегії із загальною стратегією підприємства.
5. Реалізація стратегії.
6. Моніторинг – аналіз фінансової стійкості підприємства; контроль за виконанням завдань та досягнення оптимального рівня фінансової стійкості підприємства; коригування процесу реалізації стратегії [5, с.2].

Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства являє собою невід'ємну частину механізму фінансування суб'єктів господарювання. В межах механізму управління фінансовою стійкістю підприємства складаються окремі фінансові відносини з приводу залучення, використання і розподілу фінансових активів, розрахунків з державою, співробітниками, організаціями та іншими контрагентами. Цей механізм допомагає мобілізувати і розподіляти фінансові активи, які необхідні для здійснення підприємницької діяльності за основними напрямками, та забезпечувати стабільність за умови впливу зовнішніх факторів, у тому числі податкової системи та кредитно-банківської сфери.

До складових елементів механізму управління фінансовою стійкістю відносяться умови та джерела залучення фінансових активів, методи їх формування, які використовуються при визначенні доходів і витрат підприємства. Механізм управління фінансовою стійкістю промислового підприємства можна визначити як систему регулювання процесів залучення, використання і розподілу зовнішніх та внутрішніх фінансових активів підприємства відповідно до його стратегічних цілей в рамках певних фінансових методів, принципів, фінансових важелів і нормативно-правового середовища, враховуючи оперативну, тактичну та стратегічну оцінку фінансової стійкості підприємства (рис.1) [4, с.815-816].

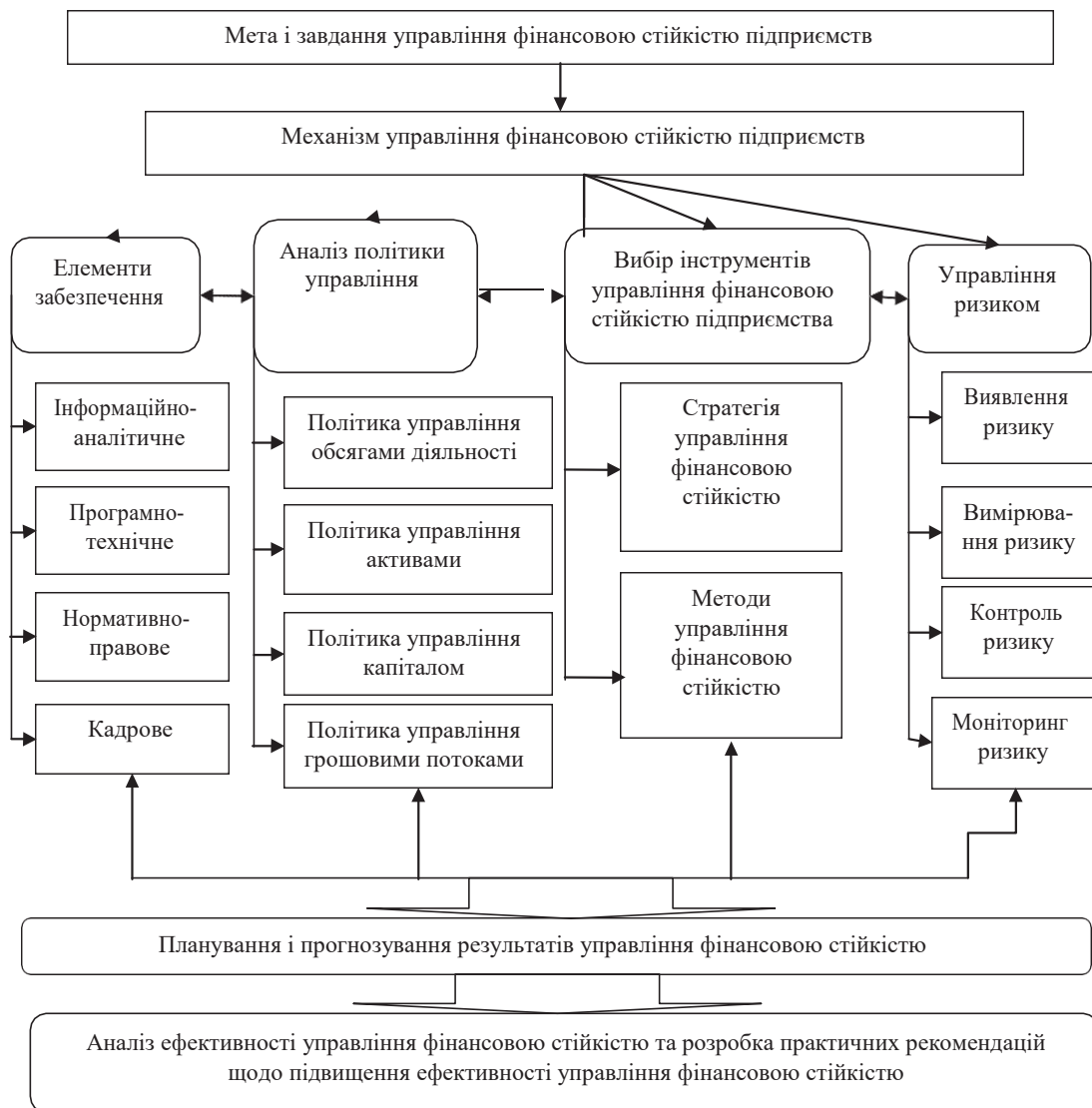

Рисунок 1 – Основні складові механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [4,с.815-816]
 Figure 1 – The main components of the mechanism for managing the financial stability of the enterprise [4,с.815-816]

На сьогоднішній день на підприємствах однією з головних проблем є відсутність цілісної стратегії, спрямованої на забезпечення стійкості фінансової і господарської діяльності підприємства та стійкого розвитку у перспективі.

Процес реалізації визначеної головної мети механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств повинен бути спрямований на вирішення основних цілей та задач (табл. 1).

Найбільш важливою проблемою ефективного управління фінансовою стійкістю, на нашу думку, є оптимальне розміщення капіталу підприємства. Від того, які асигнування вкладені в основні та обігові кошти, скільки їх перебуває у сфері виробництва і в сфері обігу, в матеріальній та грошовій формі, значною мірою залежать результати виробничо-фінансової діяльності й, відповідним чином, вся фінансова стійкість підприємства.

Основою фінансової стійкості є зважена, раціональна організація й ефективне використання оборотних активів. Політика фінансування оборотних коштів підприємства являє собою складову загальної політики управління його оборотними активами, яка полягає в оптимізації обсягу та складу фінансових джерел їх формування з позицій забезпечення ефективного використання власного капіталу та достатнього рівня фінансової стійкості підприємства.

Можна виділити три основні моделі управління оборотними коштами.

Агресивний підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу фінансуються необоротні активи підприємства, невелика частка постійної їх частини (не більше половини), в той час як за рахунок короткострокового позикового

капіталу – переважна частина постійної і вся змінна частина оборотних активів. Така модель створює проблеми у забезпеченні поточної платоспроможності і фінансової стійкості. Разом з тим, вона дозволяє проводити операційну діяльність з мінімальною потребою у власному капіталі, а отже, забезпечувати найбільш високий рівень рентабельності [3, с.592]. За такого підходу питома частка поточних активів у складі всіх активів висока, а період оборотності оборотних коштів є досить тривалим. Агресивній моделі управління поточними активами відповідає агресивна модель управління поточними пасивами, за якої у загальній сумі пасивів переважають короткострокові кредити. При цьому у підприємства підвищується рівень ефекту фінансового важеля. Витрати на виплату відсотків по кредитах зростають, тим самим знижуючи рентабельність і створюючи ризик втрати ліквідності.

Таблиця 1 – Цілі та завдання управління фінансовою стійкістю підприємства [7, с.199-202]
Table 1 – Goals and objectives of managing the financial stability of the enterprise [7, с.199-202]

Тип цілі за пріоритетністю		Показники оцінки міри виконання цілі
основна	допоміжна	
Збалансованість активів та пасивів	Достатність власного капіталу	Наявність та обсяг власного оборотного капіталу, величина власних та порівняних до них оборотних активів, рівень забезпеченості власними оборотними активами господарської діяльності
	Гнучка структура капіталу	Рівень маневреності власних оборотних активів, рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами
	Організація руху капіталу	Швидкість обороту поточних зобов'язань, в т.ч. кредиторської заборгованості з оплати праці та перед бюджетом, тривалість руху обороту сукупного капіталу
	Забезпеченість власного капіталу для фінансування оборотних активів	Рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами, рівень забезпеченості власними оборотними активами, коефіцієнти завантаження оборотних коштів, обсяг надлишку (нестачі) робочого, функціонуючого капіталу та загальних джерел формування запасів
Збалансованість доходів і витрат	Достатній рівень рентабельності	Рентабельність сукупного капіталу, чиста рентабельність власного капіталу, визначення факторів впливу на рентабельність власного капіталу за моделлю фірми DuPont
	Зміна структури витратомісткості господарського процесу	Витратомісткість продукції, матеріало- та трудомісткість продукції, частка напівфабрикатів та імпортової складової в вартості готової продукції
	Збільшення обсягу товарообороту	Обсяг валової, готової, товарної та реалізованої продукції, тривалість операційного та фінансового циклів.
Збалансованість грошових потоків	Забезпечення платоспроможності та самофінансування	Поточна платоспроможність, коефіцієнт втрати (відновлення) платоспроможності, коефіцієнти поточної, швидкої та миттєвої ліквідності
	Зниження дебіторської заборгованості	Оптимальний розмір дебіторської заборгованості, середній період інкасації дебіторської заборгованості та «вік» простроченої заборгованості
	Забезпечення кредитоспроможності	Коефіцієнти обслуговування фінансового боргу, показник достатності грошового потоку, коефіцієнти стійкого та внутрішнього економічного зростання

Консервативний підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань повинні фінансуватися необоротні активи, постійна частина оборотних активів і близько половини змінної їх частини. Інша половина змінної частини оборотних активів повинна фінансуватися за рахунок короткострокового позикового капіталу. За такого підходу забезпечується високий рівень фінансової стійкості підприємства (за рахунок мінімального обсягу використання короткострокових позикових коштів), однак збільшуються витрати власного капіталу на їх фінансування, що призводить до зниження рівня рентабельності.

Помірний (або компромісний) підхід до фінансування оборотних активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу мають фінансуватися необоротні активи, постійна частина оборотних активів, в той час як за рахунок короткострокового позикового капіталу – весь обсяг змінної їх частини. Такий тип політики фінансування поточних активів підтримує прийнятний рівень фінансової стійкості підприємства і рентабельність використання власного капіталу, наближену до середньоринкової норми прибутку на капітал.

Таким чином, суть політики управління оборотним капіталом полягає у визначенні достатнього рівня й раціональної структури поточних активів та у визначенні структури і величини джерел їхнього фінансування [8, с.23-27].

Загалом, можна сказати, що метою управління фінансовою стійкістю підприємства є підтримка його фінансової рівноваги, уникнення ризиків для інвесторів і кредиторів та оцінка його заборгованості.

Висновки. Фінансова стійкість є найважливішою та найвагомішою характеристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. В основі політики управління фінансовою стійкістю лежить необхідність постійного збалансування відношення активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків. Забезпечення фінансової стійкості підприємства дозволить приймати ефективні управлінські рішення з вибору стратегії забезпечення фінансового розвитку і призведе до стабілізації економічного стану та підвищення ефективності діяльності підприємства.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Базилінська, О. Я. Фінансовий аналіз теорія і практика / О. Я. Базилінська. – К., 2011. – С. 107-117.
2. Цал-Цалко, Ю. С. Фінансовий аналіз / Ю. С. ЦалЦалко. – К., 2008. – С. 327-345.
3. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / М.Д. Білик [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2005. – С. 592.
4. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / Ю.М.Тютюнник. – К. : Знання, 2012. – С. 815-816.
5. Управління фінансовою стійкістю підприємства / О.М. Філонич, Я.О. Дряпак. – Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: ir.lib.vntu.edu.ua
6. Притуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем / Н. М. Притуляк // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 1. – С. 26-31.
7. Філонич О. М., Дряпак Я. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства / О. М. Філонич, Я. О. Дряпак // Економіка і регіон. – 2014. – № 1(32). – С. 199-202.
8. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства / Т.В. Донченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1. – С. 23–27.

REFERENCES

1. Bazilinska, O. Ya. Finansovyi analiz teoriia i praktyka / O. Ya. Bazilinska. – K., 2011. – S. 107-117.
2. Tsal-Tsalko, Yu. S. Finansovyi analiz / Yu. S. TsalTsalko. – K., 2008. – S. 327-345.
3. Finansovyi analiz : [navch. posib.] / M.D. Bilyk [ta in.]. – K. : KNEU, 2005. – S. 592.
4. Tiutiunnyk Yu.M. Finansovyi analiz : [navch. posib.] / Yu.M.Tiutiunnyk. – K. : Znannia, 2012. – S. 815-816.
5. Upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva / O.M. Filonych, Ya.O. Driapak. – Poltavskiy natsionalnyi tekhnichnyi universytet im. Yu. Kondratiuka.[Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: ir.lib.vntu.edu.ua
6. Prytuliak N. M. Oznaky finansovoi stiikosti – teoretychna osnova modeliuвання faktornykh system / N. M. Prytuliak // Ekonomika. Finansy. Pravo. – 2013. – № 1. – S. 26-31.
7. Filonych O. M., Driapak Ya. O. Upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva / O. M. Filonych, Ya. O. Driapak // Ekonomika i rehion. – 2014. – № 1(32). – S. 199-202.
8. Donchenko T.V. Teoretychni osnovy formuvannia mekhanizmu upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva / T.V. Donchenko // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu. – 2010. – № 1. – S. 23–27.

РЕФЕРАТ

Масалітіна В.В. Управління фінансовою стійкістю підприємства / В.В. Масалітіна, І.В. Горобінська, В.А. Микітко // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2020. – Вип. 2 (47).

Стаття присвячена розробці механізму управління фінансовою стійкістю підприємства, визначенню його складових елементів та етапів його формування.

Актуальність обраної теми пояснюється тим, що фінансова стійкість є однією з головних умов життєдіяльності, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства, вона впливає на стабільність фінансового стану, можливість виконувати свої зобов'язання; недостатність фінансової стійкості може привести до втрати платоспроможності підприємства, руйнування стратегічного потенціалу та загрози його фінансовій безпеці.

Об'єкт дослідження – фінансова стійкість підприємства.

Мета дослідження – розробка напрямів вдосконалення системи управління та заходів підвищення рівня фінансової стійкості підприємства через вивчення теоретичних та практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Методи дослідження – метод пізнання, метод системного аналізу, метод аналізу та синтезу, а також метод порівняння.

В ході дослідження розроблено механізм управління фінансовою стійкістю підприємства, визначено його основні складові елементи, проаналізовано етапи його впровадження, вивчено конкретні інструменти, які можуть використовуватися при його реалізації, наведено основні завдання управління фінансовою стійкістю та узагальнено показники оцінки міри їх виконання.

Процес реалізації механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств повинен бути спрямований на вирішення основних цілей та задач: забезпечення збалансованості активів та пасивів передбачає достатність власного капіталу, гнучку структуру капіталу, організацію руху капіталу, забезпеченість власним капіталом для фінансування оборотних активів; забезпечення збалансованості доходів і витрат передбачає достатній рівень рентабельності, зміну структури витратомісткості господарського процесу, збільшення обсягу товарообороту; забезпечення збалансованості грошових потоків передбачає забезпечення платоспроможності, самофінансування та кредитоспроможності, зниження дебіторської заборгованості.

Висновки – в основі політики управління фінансовою стійкістю лежить необхідність постійного збалансування відношення активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків. Вирішення питання забезпечення фінансової стійкості дозволить приймати ефективні управлінські рішення з вибору стратегії забезпечення фінансового розвитку і призведе до стабілізації економічного стану та підвищення ефективності діяльності підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ.

ABSTRACT

Masalitina V.V., Gorobinska I.V., Mykitko V.A. Management of financial sustainability of the enterprise. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2020. – Issue 2 (47).

The article is devoted to the development of a mechanism for managing the financial stability of an enterprise, to determine its constituent elements and stages of its formation.

The topicality of the chosen topic is explained by the fact that financial stability is one of the main conditions of vital activity, development and ensuring a high level of competitiveness of the enterprise, it affects the stability of the financial condition, the ability to fulfill their obligations; lack of financial sustainability can lead to loss of solvency of the enterprise, destruction of strategic potential and threat to its financial security.

The object of study is the financial sustainability of the enterprise.

The purpose of the study is to develop directions for improving the management system and measures to improve the level of financial stability of the enterprise through the study of theoretical and practical aspects of the problem.

Research methods are the method of cognition, the method of system analysis, the method of analysis and synthesis, as well as the method of comparison.

In the course of the research the mechanism of management of financial stability of the enterprise is developed, its main constituent elements are determined, the stages of its implementation are analyzed, specific tools that can be used in its implementation are studied, the main tasks of financial stability

management are summarized and the indicators of evaluation of the degree of their fulfillment are summarized.

The process of implementation of the mechanism of ensuring the financial stability of enterprises should be aimed at the solution of the main goals and objectives: ensuring the balance of assets and liabilities implies sufficient capital, flexible capital structure, organization of capital movements, provision of own capital to finance current assets; ensuring a balance of income and expenses implies a sufficient level of profitability, changing the structure of the expense of the economic process, increasing the volume of turnover; ensuring cash flow balances involves ensuring solvency, self-financing and creditworthiness, reducing receivables.

Conclusions – the need for constant balancing of assets and liabilities, income and expenses, positive and negative cash flows is at the heart of the financial stability management policy. Solving the issue of financial stability will allow you to make effective management decisions on the choice of strategy for financial development and will lead to the stabilization of the economic situation and increase the efficiency of the enterprise.

KEYWORDS: FINANCIAL SUSTAINABILITY, MANAGEMENT OF FINANCIAL SUSTAINABILITY, MECHANISM OF MANAGEMENT OF FINANCIAL SUSTAINABILITY.

РЕФЕРАТ

Масалитина В.В. Управление финансовой устойчивостью предприятия / В.В. Масалитина, И.В. Горобинская, В.А. Мыкитко // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2020. – Вып. 2 (47).

Статья посвящена разработке механизма управления финансовой устойчивостью предприятия, определению его составляющих элементов и этапов его формирования.

Актуальность выбранной темы объясняется тем, что финансовая устойчивость является одним из главных условий жизнедеятельности, развития и обеспечения высокого уровня конкурентоспособности предприятия, она влияет на стабильность финансового состояния, возможность выполнять свои обязательства; недостаточность финансовой устойчивости может привести к потере платежеспособности предприятия, разрушению стратегического потенциала и угрозе его финансовой безопасности.

Объект исследования – финансовая устойчивость предприятия.

Цель исследования – разработка направлений совершенствования системы управления и мер повышения уровня финансовой устойчивости предприятия путем изучения теоретических и практических аспектов исследуемой проблематики.

Методы исследования – метод познания, метод системного анализа, метод анализа и синтеза, а также метод сравнения.

В ходе исследования разработан механизм управления финансовой устойчивостью предприятия, определены его основные составляющие элементы, проанализированы этапы его внедрения, изучены конкретные инструменты, которые могут использоваться при его реализации, приведены основные задачи управления финансовой устойчивостью и обобщены показатели оценки степени их выполнения.

Процесс реализации механизма обеспечения финансовой устойчивости предприятий должен быть направлен на решение основных целей и задач: обеспечение сбалансированности активов и пассивов предполагает достаточность собственного капитала, гибкую структуру капитала, организацию движения капитала, обеспеченность собственным капиталом для финансирования оборотных активов; обеспечение сбалансированности доходов и расходов предусматривает достаточный уровень рентабельности, изменение структуры затратоемкости хозяйственного процесса, увеличение объема товарооборота; обеспечение сбалансированности денежных потоков предусматривает обеспечение платежеспособности, самофинансирования и кредитоспособности, снижение дебиторской задолженности.

Выводы – в основе политики управления финансовой устойчивостью лежит необходимость постоянного сбалансирования соотношения активов и пассивов, доходов и расходов, положительных и отрицательных денежных потоков. Решение вопроса обеспечения финансовой устойчивости позволит принимать эффективные управленческие решения по выбору стратегии обеспечения финансового развития и приведет к стабилизации экономического положения и повышения эффективности деятельности предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ, УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ, МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ.

АВТОРИ:

Масалітіна Вікторія Володимирівна, Національний транспортний університет, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, e-mail: vikusikzausik@gmail.com, тел. +380969201398, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 424, orcid.org/0000-0002-9088-3403.

Горобінська Ірина Владиславівна, Національний транспортний університет, старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, тел. +380677822674, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198.

Микітко Владислав Анатолійович, Національний транспортний університет, студент групи ФТ-І-1м факультету менеджменту, логістики та туризму, e-mail: vlad_mykitko@ukr.net, тел. +380973969371, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, orcid.org/0000-0002-2148-8848.

AUTHORS:

Masalitina Victoria V., National Transport University, Assistant Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit, e-mail: vikusikzausik@gmail.com, tel. +380969201398, Ukraine, 01010, Kyiv, str. Omelyanovich-Pavlenka, 1, room 424, orcid.org/0000-0002-9088-3403.

Gorobinska Iryna V., National Transport University, Senior Lecturer of the Department of Finance, Accounting and Audit, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, tel. +380677822674, Ukraine, 01010, Kyiv, str. Omelyanovich-Pavlenka, 1, room 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198.

Mykitko Vladislav A., National Transport University, student of the FT-I-1m group of the Faculty of Management, Logistics and Tourism, e-mail: vlad_mykitko@ukr.net, tel. +380973969371, Ukraine, 01010, Kyiv, str. Omelyanovich-Pavlenka, 1, orcid.org/0000-0002-2148-8848.

АВТОРЫ:

Масалитина Виктория Владимировна, Национальный транспортный университет, доцент кафедры финансов, учета и аудита, e-mail: vikusikzausik@gmail.com, тел. +380969201398, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к. 424, orcid.org/0000-0002-9088-3403.

Горобинская Ирина Владиславовна, Национальный транспортный университет, старший преподаватель кафедры финансов, учета и аудита, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, тел. +380677822674, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к. 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198.

Мыкитко Владислав Анатольевич, Национальный транспортный университет, студент группы ФТ-І-1м факультета менеджмента, логистики и туризма, e-mail: vlad_mykitko@ukr.net, тел. +380973969371, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, orcid.org/0000-0002-2148-8848

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базиліук А.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри фінансів, обліку і аудиту, Київ, Україна.

Бондаренко Є.В., доктор економічних наук, професор, ЗАТ «УКРАКАДЕМІНВЕСТБУД», директор, Київ, Україна.

REVIEWER:

Bazilyuk A.V., Ph.D., Economics (Dr.), Professor, National Transport University, Professor of Department of Finances, Account and Audit, Kyiv, Ukraine.

Bondarenko E.V., Ph.D., Economics (Dr.), Professor, CJSC «UKRAKADEMINVESTBUD», director, Kyiv, Ukraine.